

Talousarvioaloite TAA 236/2017 vp

Antti Lindtman sd ym.

Talousarvioaloite määrärahan lisäämisestä käräjäoikeuksien toimintamenoihin (7 500 000 euroa)

Eduskunnalle

Hallitus on tuonut eduskuntaan lakiesityksen HE 270/2016 vp laeiksi tuomioistuinlain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta. Lakiehdotuksessa esitetään muutettavaksi käräjäoikeusverkkoa tavalla, joka johtaisi 21 toimipaikan sulkemiseen ja käräjäoikeuksien vähentämiseen 27:stä 20:een. Uudistuksen kautta hallitus odottaa saavuttavansa n. 7 500 000 euron vuosittaiset säästöt. Nämä säästöt on vuoden 2018 talousarvioesityksessä sisällytetty momenttiin 25.10.03.

Suomen oikeuslaitosta on supistettu merkittävästi koko 2000-luvun ajan ja tuomioistuinten resursseja on vähennetty merkittävästi viime vuosina. Käräjäoikeuksien viimeisin rakenneuudistus toteutettiin vuoden 2010 alusta lukien. Tässä uudistuksessa käräjäoikeuksien määrä pudotettiin aiemmasta 51 käräjäoikeudesta nykyiseen 27 käräjäoikeuteen. Hallitus ei ole tehnyt erikseen selvitystä vuoden 2010 reformin vaikutuksista oikeusturvan saatavuuteen ja tuomioistuinlaitoksen toimintaan.

Esitetyn kaltaisten uudistusten tulisi perustua perusteelliseen palveluntarpeen sekä vaikutusten arviointiin. Käräjäoikeusverkoston supistamisella on väistämättä vaikutuksia alueelliseen tasa-arvoon. Käräjäoikeuksien toimipaikkojen vähentämisen myötä etäisyydet palveluihin kasvavat, mikä tulee lisäämään myös asianosaisille ja heidän avustajilleen aiheuttamia matkakustannuksia. Käräjäoikeusverkoston karsiminen tulee vaikuttamaan myös muiden oikeudellisten palveluiden saatavuuteen. Yksityiset asianajotoimistot ja valtion oikeusaputoimistot ovat keskittyneet pääosin paikkakunnille, joilla on käräjäoikeus. Toimipisteiden lakkauttaminen tulisi heijastumaan monilla paikkakunnilla myös näiden toimintojen vähittäiseen poistumiseen. Lisäksi hallituksen esittämällä uudistuksella voi olla negatiivisia vaikutuksia kielelliseen tasa-arvoon.

Hallituksen esittämät leikkaukset käräjäoikeusverkostoon tulisivat vaarantamaan alueellisen tasa-arvon, oikeuspalveluiden saatavuuden ja näin voisivat vaikuttaa negatiivisesti kansalaisten oikeusturvaan. Tämä ei ole hyväksyttävä hinta hallituksen laskelmien osoittamille pienehköille ja väistämättä osin epävarmoille säästöille, joita uudistus ehkä toisi. Siksi katsomme, että käräjäoikeusverkoston toiminta nykyisessä muodossaan tulee turvata ja siihen tulee ohjata riittävä rahoitus.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

Talousarvioaloite TAA 236/2017 vp

että eduskunta lisää 7 500 000 euroa momentille 25.10.03 käräjäoikeusverkoston ylläpitämiseen.

Helsingissä 29.9.2017

Antti Lindtman sd
Maria Guzenina sd
Jukka Gustafsson sd
Tarja Filatov sd
Sanna Marin sd
Eeva-Johanna Eloranta sd
Susanna Huovinen sd
Lauri Ihalainen sd
Ilkka Kantola sd
Riitta Myller sd
Kristiina Salonen sd
Joonas Räsänen sd
Sirpa Paatero sd
Ilmari Nurminen sd
Merja Mäkisalo-Ropponen sd
Katja Taimela sd
Satu Taavitsainen sd
Antti Rinne sd
Harry Wallin sd
Jutta Urpilainen sd
Tytti Tuppurainen sd
Erkki Tuomioja sd
Pilvi Torsti sd
Suna Kymäläinen sd
Johanna Ojala-Niemelä sd
Tuula Haatainen sd
Krista Kiuru sd
Timo Harakka sd
Pia Viitanen sd